

Swasanndisè ane yo te bliye yo nan Tir

Jeff Pippenger

2023-08-12

Swasanndisèt Ane Tiri yo Te Bliye

Tout pwofèt yo idantifye fen mond lan.

“Chak nan ansyen pwofèt yo te pale mwens pou pwòp epòk pa yo pase pou pa nou an, konsa pwofesi yo gen fòs pou nou. ‘Koulye a, tout bagay sa yo te rive yo kòm egzanp; epi yo ekri yo pou avètisman nou, nou menm sou ki fen mond lan rive a.’ 1 Corinthians 10:11. ‘Se pa t pou tèt pa yo, men se te pou nou yo t ap sèvi bagay sa yo, bagay yo rapòte nou kounye a pa moun ki te preche levanjil la ban nou pa Sentespri ki te voye desann soti nan syèl la; bagay sa yo menm zanj yo ta renmen gade byen fon ladan yo.’ 1 Peter 1:12....”

“Bib la te rasanble epi mare ansanm trezò li yo pou dènye jenerasyon sa a. Tout gwo evènman yo ak tout tranzaksyon solanèl istwa Ansyen Testaman an te deja ap repete tèt yo, e y ap repete tèt yo, nan legliz la nan dènye jou sa yo.” Selected Messages, liv 3, 338, 339.

Tout liv ki nan Bib la rive nan konklizyon yo nan liv Revelasyon an.

“Nan Revelasyon an, tout liv Bib la rankontre epi yo fini.” Travay Apot yo, 585.

Dènye mesaj avètisman pou moun k ap viv sou planèt latè a idantifye nan Revelasyon dizwit.

Apre bagay sa yo, mwen wè yon lòt zanj desann soti nan syèl la, li te gen gwo pouvwa; e tè a te klere avèk glwa li. E li rele avèk fòs, ak yon vwa pwisan, li t ap di: Babilòn, gwo lavil la, tonbe, li tonbe; li tounen kay demon yo, repè tout move lespri, ak kaj tout zwazo ki pa pwòp e ki rayisab. Paske tout nasyon yo bwè nan diven kòlè fònikasyon li a, e wa latè yo fè fònikasyon avèk li, e machann latè yo vin rich grasa abondans delis li yo. Revelasyon 18:1–3.

Fraz “Gwo Babilòn nan” reprezante Legliz Katolik Women an, epi nan Ezayi chapit venn-twa, “Gwo Babilòn nan” reprezante kòm Tir.

Chay ki sou Tir. Nou menm bato Tasis yo, rele byen fò; paske li detwi nèt, pa gen kay ankò, pa gen kote pou antre: se depi nan peyi Kitim yo fè yo konnen sa. Rete an silans, nou menm moun k ap viv sou zile a; ou menm komèsan Sidon yo, ki travèse lanmè a, te fè vin rich. Sou gwo dlo yo, grenn Siyor la, rekòt rivyè a, se te revni li; e li te yon mache pou nasyon yo. Wont pou ou, O Sidon; paske lanmè a pale, wi, fòs lanmè a, li di: Mwen pa janm gen doulè pou m akouche, ni mwen pa fè pitit, ni mwen pa nourri jenn gason, ni mwen pa leve jenn fi. Menm jan ak nouvel sou Ejip la, konsa y ap souffri anpil lè nouvel sou Tir la rive. Travèse al Tasis; rele byen fò, nou menm moun zile a. Èske se sa lavil kè kontan nou an ye, li menm ki te la depi tan lontan, depi jou ansyen yo? Pwòp pye pa li yo pral pote l byen lwen pou l al viv kòm etranje. Kilès ki pran desizyon sa a kont Tir, lavil ki t ap kouwone lòt yo, li menm ki gen komèsan li yo tankou chèf, machann li yo tankou moun onorab sou tè a? Se Senyè ki gen tout lame yo ki fè lide sa a, pou l tache ogèy tout glwa, epi pou l fè tout moun onorab sou tè a tonbe nan mepri. Pase nan peyi ou tankou yon rivyè, O pitit fi Tasis; pa gen fòs ankò. Li lonje men li sou lanmè

a, li souke wayòm yo: Senyè a bay lòd kont lavil komès la, pou detwi fòtrès li yo. Epi li di: Ou p ap rejwi ankò, O ou menm vyèj oprime a, pitit fi Sidon; leve, travèse al Kitim; menm la tou, ou p ap jwenn repo. Gade peyi Kaldeyen yo; pèp sa a pa t egziste, jiskaske Asiryen an te tabli li pou moun ki rete nan dezè a: yo leve gwo fò won li yo, yo bati palè li yo; epi li mennen l nan destriksyon. Nou menm bato Tasis yo, rele byen fò; paske fòs nou an detwi nèt. Epi, nan jou sa a, sa pral rive konsa: yo pral bliye Tir pandan swasanndis ane, dapre dire yon sèl wa; apre swasanndis ane yo fini, Tir pral chante tankou yon fanm jennès. Pran yon ap, fè wonn lavil la, ou menm fanm jennès yo te bliye a; fè bèl mizik, chante anpil chante, pou yo ka sonje ou. Epi, apre swasanndis ane yo fini, sa pral rive konsa: Senyè a pral vizite Tir, e li pral tounen nan salè li, e li pral fè fònikasyon ak tout wayòm latè yo sou tout fas tè a. Men machandiz li yo ak salè li yo pral sen pou Senyè a: yo p ap sere yo ni anpile yo; paske machandiz li yo pral pou moun ki rete devan Senyè a, pou yo manje ase, epi pou yo gen rad ki dire lontan. Ezayi 23:1–18.

Sè White ekri: “Tout gwo evènman yo ak tout tranzaksyon solanèl istwa Ansyen Testaman an te repete, e yo ap repete ankò, nan legliz la nan dènye jou sa yo.”

Ezayi venntwa pale sou relasyon pwofetik Nasyonzini, Papote a, Etazini ak Islam. Pou nou ka rekonèt verite sa yo, sèten senbòl ki nan chapit la dwe defini pa Enspirasyon an. Yon fwa senbòl yo fin defini, sekans evènman yo vin byen klè. Senbòl ki nan chapit la ki bezwen defini yo se:

Chay la, Tir, Fanm movèz vi a, Asiryen an, peyi Kaldeyen yo, Tou ak Palè yo, Tasis, Semans Siyor la, Peyi Kitim nan, Sidon, Vil Machann yo, nouvèl peyi Lejip la ak nouvèl Tir la, Rèl lamantasyon an, Yon Pitit fi, Swasanndizan, Jou yon sèl Wa, Bliye, ak Sonje

Mo “chay” nan vèsè premye a idantifye yon pwofesi destriksyon kont wayòm Tir la.

Fado: H4853—Ki soti nan H5375; yon chay; espesyalman lajan taks, oswa (nan sans abstrè) transpò pa potè; nan sans figire yon pawòl pwoklame, sitou yon jijman, espesyalman yon chante; nan lespri, yon dezi: – fado, pote ale, pwofesi, X yo mete, chante, lajan taks.

Chay Tayi a se youn nan anpil pasaj nan Bib la kote jijman final Legliz Katolik Wòm nan idantifye. Yon “chay,” dapre itilizasyon ak definisyon li, se yon pwofesi, e an premye yon pwofesi kondanasyon. Gen onz “chay” nan Ezayi, epi uit fwa mo a itilize pou dekri yon chay yo pote sou zepòl. Onz fwa kote mo “chay” la prezante kòm yon pwofesi kondanasyon yo se Ezayi 13:1; 15:1; 17:1; 19:1; 21:1, 11, 13; 22:1; 30:6, epi natirèlman chapit venn-twa kote nou jwenn chay Tayi a. Li itil pou mete ansanm tout pwofesi kondanasyon Ezayi yo, pou nou ka evalye ki pouvwa y ap reprezante nan dènye jou yo. Onz pwofesi kondanasyon yo difisil pou kouvri an menm tan, kidonk m ap bay yon definisyon brèf sou chak pwofesi kondanasyon pou tabli kontèks chapit venn-twa a.

Nan chapit trèz la, pwofesi kondanasyon kont Babilòn nan se Babilòn modèn nan fen mond lan, ki se pwostitye Wòm nan, jan sa montre tou nan chapit disèt nan liv Revelasyon an.

Epi youn nan sèt zanj ki te gen sèt gode yo vini, li pale avè m, li di m: Vini isit la; m ap montre w jijman gwo pwostitye a ki chita sou anpil dlo yo; se avèk li wa latè yo te fè fònikasyon, e moun ki rete sou latè yo te sou ak diven fònikasyon li a. Konsa li pote m ale nan Lespri a nan dezè a; epi mwen wè yon fanm chita sou yon bèt ki te koulè wouj violèt, plen ak non blasfèm,

ki te gen sèt tèt ak dis kòn. E fanm nan te abiye ak koulè wouj violèt ak wouj, li te dekore ak lò, ak pyè presyez, ak pèl, li te gen nan men li yon gode an lò ki te plen ak abominasyon ak salte fònikasyon li a. E sou fwon li te gen yon non ki te ekri: MISTÈ, GRAN BABILÒN, MANMAN PWOSTITIYE YO AK ABOMINASYON LATÈ YO. Revelasyon 17:1–5.

Mwen bezwen fè yon ti devyasyon. Objektif etid sou pwofesi Tir la, an dènye analiz, se mete istwa pwofetik Etazini an ann amoni ak pa Legliz Advantis Setyèm Jou a. Nou pral montre ke gouvènman Etazini an se youn nan kòn ki sou bèt ki sanble ak yon ti mouton an nan Revelasyon trèz, e ke Pwotestantis ki te sòti nan Mwayennaj Fènwa yo se te lòt kòn nan. Kòn Pwotestantis la te vin tounen Advantis Milerit nan moman Pwotestan Etazini yo te rejte mesaj premye zanj lan. Lè nou fin tabli sa, nou pral montre ke istwa kòn pwotestan an ak istwa kòn repiblikan an mache paralèl youn ak lòt e yo posede karakteristik pwofetik ki paralèl. Dayè, yo sou menm bèt la, sa ki reprezante ke toude kòn yo egziste nan menm epòk la. Mwen pral ilistre yon egzanp sou paralèl sa a ant kòn legliz la ak kòn leta a nan Etazini. Toude “bliye” nan fason pa yo.

Ezayi venntwa make pwen pwofetik kote yo bliye pouvwa papal la pandan swasanndis ane; e pandan swasanndis ane senbolik sa yo, lèzòm bliye papasi a ak poukisa yo rele Mwayennaj yo Epòk Fènwa a. Deviz kòn Pwotestan an lè yo te separe ak legliz Katolik la, se te: Bib la, e Bib la sèlman. Yo te bliye ke se Bib la ki fè nou konnen kiyès papasi a vrèman ye. Yo te bliye mesaj ki konsakre nan dokiman sakre yo te resevwa an depo, e yo te deklare tèt yo kòm defansè chanpyon li yo.

“Moun ki vin konfonn nan konpreyansyon yo sou pawòl la, ki pa rive wè siyifikasyon antikris la, sètènman ap mete tèt yo bò kote antikris la. Kounye a pa gen tan pou nou melanje tèt nou ak mond lan. Danyèl kanpe nan pòsyon pa l ak nan plas pa l. Pwofesi Danyèl ak Jan yo dwe konprann. Yo esplike youn lòt. Yo bay mond lan verite tout moun ta dwe konprann. Pwofesi sa yo dwe sèvi kòm temwayaj nan mond lan. Pa akonplisman yo nan dènye jou sa yo, yo pral esplike tèt yo.” Kress Collection, 105.

Menm jan an tou, kòn repiblikan an ki reprezante gouvènman Etazini an te dwe soti nan pèp la epi pou pèp la; men sitwayen Etazini yo tou bliye dokiman sakre yo te konfye yo a. Dokiman sakre sa a se Konstitisyon Etazini an, e deviz gouvènman ki te fèt pou pèp la se te separasyon legliz ak leta. Yo bliye mesaj Konstitisyon yo te konfye yo a, e yo te fè pwofesyon pou yo te defansè li.

“Epi se pou yo sonje sa byen, se gwo lwanj Wòm fè pou tèt li lè li di li pa janm chanje. Prensip Grégoire VII ak Innocent III yo toujou rete prensip Legliz Katolik Wòm nan. E si sèlman li te gen pouvwa a, li ta mete yo an pratik kounye a ak menm fòs ak nan syèk ki pase yo. Pwotestan yo pa konnen vrèman sa y ap fè lè yo pwopoze pou aksepte èd Wòm nan zèv egzaltasyon dimanch lan. Pandan yo fikse sou akonplisman objektif pa yo, Wòm ap chèche retabli pouvwa pa li, pou l reprann sipremasi li te pèdi a. Se pou prensip la yon fwa tabli Ozetazini ke legliz la ka sèvi ak oswa kontwole pouvwa leta a; ke lwa sivil yo ka fè respekte obsèvan relijye yo; an brèf, ke otorite legliz ak leta dwe domine konsyans lan, epi viktwa Wòm nan peyi sa a asire.”

“Pawòl Bondye a te bay avètisman konsènan danje k ap pwoche a; si yo pa koute l, mond pwotestan an va aprann ki sa objektif Wòm yo vrèman ye, sèlman lè li twò ta pou chape anba pyèj la. Li ap grandi an silans pou l vin gen pouvwa. Doktrin li yo ap egzèsè enfluyans yo nan

sal lejislatif yo, nan legliz yo, ak nan kè lèzòm. Li ap anpile estrikti li yo ki wo e solid, nan retrè sekre kote ansyen pèsekisyon li yo va repete. An kachèt, san moun pa sispèk sa, li ap ranfòse fòs li yo pou l fè pwòp objektif pa li yo vanse lè lè a va rive pou li frape. Tout sa li anvi se yon pozisyon avantaj, e yo deja ap ba li sa. Byento nou va wè epi nou va santi ki sa objektif eleman women an ye. Nenpòt moun ki va kwè epi obeyi pawòl Bondye a, se poutèt sa menm li va sibi repwòch ak pèsekisyon.” The Great Controversy, 581.

Si vous pouvez trouver quelque dictionnaire publié avant 1950, et y chercher « femme vêtue d’écarlate » ou quelque variante de cette expression tirée d’Apocalypse dix-sept, chacun de ces dictionnaires d’avant 1950 identifie l’Église catholique romaine comme étant la prostituée d’Apocalypse dix-sept. Les États-Unis, la bête de la terre à deux cornes d’Apocalypse treize, oublient leur passé, qu’il s’agisse de la corne du protestantisme ou de la corne du républicanisme. Ces deux institutions sont nées de la protestation contre la tyrannie religieuse de la papauté et la tyrannie politique des rois qui la soutenaient, ou, comme le dit la Bible, des rois qui ont « commis fornication » avec elle. Avant d’aborder Ésaïe vingt-trois, nous donnerons brièvement un aperçu des dix autres fois où Ésaïe désigne une « prophétie de malheur », car les onze « fardeaux » ne sont rien d’autre que cela.

Ezayi trèz se mesaj jijman kont Babilòn nan “dènye jou” yo. Babilòn, byenke Legliz Katolik la kontwole l e dirije l nan dènye jou yo, fòme ak twa pisans ki mennen mond lan rive Amagedòn nan chapit sèz Liv Revelasyon an. Nan pwofesi chapit trèz la sou kondanasyon Babilòn modèn nan, gen twa pisans ki reprezante la a: Babilòn, Lisifè ak Lasiri, ki reprezante bèt la (Lasiri), dragon an (Lisifè), ak fo pwofèt la (Babilòn). Lasiri ak Babilòn se de pisans devastatè Bondye te sèvi avè yo pou pini Izrayèl tan lontan an; Lasiri te vini an premye, li te mennen dis tribi nò yo an kaptivite, epi apre sa Babilòn te pran de tribi sid Jida yo.

Izrayèl se yon mouton ki gaye; lyon yo te kouri dèyè l: premye, wa Lasiri a te devore l; epi anfen, Nebikadneza, wa Babilòn nan, te kraze zo li yo. Se poutèt sa, men sa Seyè ki gen tout pouvwa yo, Bondye Izrayèl la, di: Gade, m pral pini wa Babilòn nan ak peyi li a, menm jan mwen te pini wa Lasiri a. Jeremi 50:17, 18.

Dabor, Asiri te mennen dis tribi pèp Izrayèl ki te nan nò yo ale an kaptivite, epi apre sa Babilòn te mennen de tribi Jida ki te nan sid yo ale an kaptivite. Toude kaptivite sa yo te yon akonplisman “sèt fwa” ki nan Levitik ventsis. “Sèt fwa” Levitik la se te premye “pwofesi tan” William Miller te dekouvri, e li montre ke lè Asiri te pran tribi nò a, sa te make kòmansman yon dispèsyon ki te kontinye pandan de mil senksan ven ane. Peryòd sa a te kòmanse ak kaptivite yo an 723 av. J.-K., epi li te fini nan “tan lafen an” an 1798. Babilòn te mennen tribi sid yo ale an 677 av. J.-K., konsa li te kòmanse “sèt fwa” ki te kont Jida a, ki te fini nan menm pwèn ak pwofesi 2300 ane ki nan Danyèl uit vèsè katòz la, nan dat 22 oktòb 1844. Asiri ak Babilòn te akonpli menm bi pinisyon kont rebelyon pèp Bondye a, men pinisyon an te premye egzekite pa Asiri epi apre sa pa Babilòn.

Nan relasyon pwofetik twa pouvwa yo nan chapit trèz la, Babilòn se imaj Lasiri, paske li te vini apre, men li te fè menm travay la kont pèp Bondye a.

Nan chapit kenz la, mesaj jijman kont Moab la se kont legliz Pwotestan yo.

“Deskripsyon sa a sou Moab reprezante legliz ki vin tankou Moab. Yo pa t rete kanpe nan pòs devwa yo kòm santinèl fidèl. Yo pa t kolabore avèk entelijans selès yo lè yo te egzèse kapasite Bondye te ba yo pou fè volonte Bondye, pou repouse pouvwa fènwa yo, epi pou sèvi ak tout kapasite Bondye te ba yo pou fè laverite ak jistis avanse nan mond nou an. Yo gen konesans laverite a, men yo pa t mete an pratik sa yo konnen an.” Seventh-day Adventist Bible Commentary, volume 4, 1159.

Legliz pwotestan ki tonbe a se legliz ki te kontinye mache avèk Senyè a lè rès pwotestantis la te kouri ale devan mesaj dezyèm zanj lan. Moab se Advantis la, kòm pwotestan ki tonbe a.

Chapit disèt la pale de Damas, e li idantifye kòm yon vil yo wete. Yon vil se yon senbòl yon wayòm, e wayòm yo wete nan “dènye jou yo” se Etazini.

Chapit diznèf la se pwofesi kondanasyon kont Lejip, ki reprezante Nasyonzini ak lemonn antye.

Pwochen twa pwofesi malè yo nan chapit venneyen an se kont tè dezè terib ki nan sid la, Duma ak Arabi. Twa pwofesi malè sa yo idantifye Islam, an akò avèk twa malè ki nan Revelasyon 8:13.

Pwofesi kondanasyon ki nan chapit vennnde a dekri separasyon Advantis Lawodise yo ak Advantis Filadèlfi yo nan moman lwa dimanch la.

Epi answit nan chapit trant, nou jwenn chay bèt nan sid la, ki se yon dezyèm ilustrasyon sou rebelyon Advantis Lawodise yo. Lè yo rasanble tout chay Ezayi yo ansanm, sa prèske adrese tout aktè pwofetik yo nan “dènye jou” yo. Mwen ap chwazi Ezayi venn-twa pou m demontre ke istwa Etazini, kòm sizyèm wayòm pwofesi bibliki la, ap renye soti nan 1798 jouk rive nan lwa dimanch la.

Paske «chak nan ansyen pwofèt yo te pale mwens pou pwòp epòk pa yo pase pou pa nou an, konsa pwofetizasyon yo an vigè pou nou», chak deklarasyon pwofetik ap pale de evènman ki nan fen mond lan. Verite sa a, ansanm ak lefèt ke «tout liv Bib la rankontre epi fini» nan liv Revelasyon an, tabli liv Revelasyon an kòm pwen referans pou aliye temwayaj pwofetik la konsènan evènman ki nan fen mond lan.

Nan dizwityèm chapit Liv Revelasyon an, nou wè gwo pwostitiye a k ap fè fònikasyon ak wa latè yo, ansanm ak jijman final li.

Aprè sa, youn nan sèt zanj ki te gen sèt bòl yo vini, li pale avè m, li di m konsa: Vini isit la; m ap montre w jijman gwo pwostitiye a ki chita sou anpil dlo yo; se avèk li wa latè yo te fè fònikasyon, e moun ki rete sou latè yo te sou ak diven fònikasyon li a. Revelasyon 17:1, 2.

Pwofèt yo pa janm kontredi youn lòt.

Les esprits des prophètes sont soumis aux prophètes. Car Dieu n’est pas un Dieu de désordre, mais de paix, comme dans toutes les Églises des saints. 1 Corinthiens 14:32, 33.

Nan fen mond lan, “jijman gwo pwostitiye a ki chita sou anpil dlo yo,” gwo pwostitiye sa a “wa latè yo te fè fònikasyon avèk li,” gwo pwostitiye ki fè “moun ki rete sou latè a” sou “ak diven fònikasyon li a;” Ezayi prezante l kòm “pwostitiye” yo bliye pandan “jou yon sèl wa,” oswa

swasanndis ane pwofetik. Lè swasanndis ane yo fini, Tir “va fè fònikasyon ak tout wayòm lemonn yo.” Pwostitiye Ezayi a se gwo pwostitiye Jan an. Pwostitiye Ezayi a ak pwostitiye Jan an reprezante legliz Katolik women an, paske yon fanm se yon senbòl yon legliz nan Pawòl Bondye a.

Madanm yo, soumèt nou bay pwòp mari nou, tankou bay Seyè a. Paske mari a se chèf madanm nan, menm jan Kris la se chèf Legliz la; e li se Sovè kò a. Se poutèt sa, menm jan Legliz la soumèt devan Kris la, konsa tou madanm yo dwe soumèt bay pwòp mari yo nan tout bagay. Mari yo, renmen madanm nou, menm jan Kris la tou te renmen Legliz la, epi li te bay tèt li pou li; pou li te ka sanktifike l epi pirifye l ak lavman dlo pa mwayen pawòl la, pou li te ka prezante l bay tèt li kòm yon Legliz gloriye, ki pa gen tach, ni rid, ni okenn bagay konsa; men pou li ta sen e san defo. Konsa tou, gason yo dwe renmen madanm yo tankou pwòp kò pa yo. Moun ki renmen madanm li renmen tèt li. Paske pa janm gen pèsonn ki rayi pwòp chè li; men li nourri l epi pran swen li avèk tandrès, menm jan Seyè a fè pou Legliz la. Paske nou se manm kò li, soti nan chè li, e nan zo li. Se poutèt sa, yon nonm va kite papa l ak manman l, epi l ap mete tèt li kole ak madanm li, e yo toude va fè yon sèl chè. Sa a se yon gwo mistè; men mwen pale konsènan Kris la ak Legliz la. Men kanmenm, se pou chak moun pami nou renmen madanm li tankou tèt pa li; epi se pou madanm nan gen reverans pou mari li. Efezyen 5:22–33.

Apot Pòl la fè konnen Legliz Kris la reprezante pwofetikman kòm yon fanm. Se poutèt sa, nan pwofesi, yon fanm se yon legliz; men Legliz Kris la se “sen e san tach.” Yon legliz ki pa sen reprezante kòm yon fanm ki pa sen; konsa Ezayi idantifye yon jennès, epi Jan idantifye yon pwostitiye. Yo reprezante papote a kòm yon pwostitiye, epi Legliz Bondye a se yon vyèj.

Paske mwen jalou pou nou ak yon jalouzi ki soti nan Bondye; paske mwen fyanse nou ak yon sèl mari, pou m ka prezante nou bay Kris kòm yon vyèj ki pwòp. 2 Korentyen 11:2.

Non sèlman legliz Bondye a reprezante kòm yon vyèj, men li fyanse ak yon sèl mari. Tir ak gwo pwostiti Jan an fè fònikasyon ak wa latè yo. Legliz katolik la gen relasyon ak plizyè gason, pa ak yon sèl. Danyèl fè nou konnen wa yo se wayòm yo.

Men rèv la; epi n ap bay wa a entèpretasyon li. Ou menm, o wa, ou se yon wa sou wa yo; paske Bondye syèl la ba ou yon wayòm, pouvwa, fòs, ak glwa. Epi nenpòt kote pitit lèzòm yo rete, bèt nan chan yo ak zwazo nan syèl la, li lage yo nan men ou, e li fè ou chèf sou yo tout. Ou se tèt an lò sa a. E apre ou, yon lòt wayòm pral leve, ki enferyè pase pa ou a; epi yon twazyèm wayòm an kwiv, ki pral domine sou tout tè a. E katriyèm wayòm nan pral fò tankou fè; paske menm jan fè kraze an miyèt moso e li soumèt tout bagay, konsa li menm tou, tankou fè ki kraze tout bagay sa yo, l ap kraze yo an miyèt moso e l ap pilonnen yo. Danyèl 2:36–40.

Nan Danyèl de, yo idantifye e yo esplike wayòm pwofesi Bib la. Pandan Danyèl ap esplike rèv la bay Nebikadnez, li fè Nebikadnez konnen se li menm ki tèt lò a. Tèt lò a se yon wa, men yon wa reprezante yon wayòm. Legliz Katolik Wòm nan se gwo jennès la ki fè fònikasyon ak tout wa latè yo nan fen swasanndis ane pwofetik yo. Wa yo se senbòl gason, epi Tir se yon fanm ki pa pwòp. Yon fanm se yon legliz, yon jennès se yon legliz ki pa sen; yon gason se yon wa epi yon wa se yon wayòm. Yon fanm se yon legliz epi yon wa se yon leta. Relasyon ilegal ant de antite sa yo reprezante fònikasyon espirityèl.

Konstitisyon Etazini an se yon dokiman diven ki tabli nesesite pou kenbe de antite sa yo separe. Byenke nou poko fini idantifye Tir kòm legliz Katolik women an, li sanble apwopriye nan pwèn sa a pou nou abòde yon lòt senbòl nan Ezayi venntwa ki eksplike senbolis gason ak fanm nan—legliz ak leta.

Gade peyi Kaldeyen yo; pèp sa a pa t egziste, jouk lè Asiryen an te fonde l pou moun k ap viv nan dezè a: yo leve gwo fò tou won li yo, yo bati palè li yo; epi li mennen l nan kraze. Ezayi 23:13.

Nan vèsè a, Asiryen an te fonde peyi Kaldeyen yo epi li te mete sou pye ni “tou” ni “palè.” Asiryen an se yon senbòl Nimwòd, epi Kaldeyen yo reprezante chèf relijye relijyon mistè Babilòn yo. Yon “tou” se yon senbòl yon legliz. Lè Jezi te prezante parabòl jaden rezen an, Sè White fè kòmantè sou parabòl la konsa:

“Nan parabòl la, mèt kay la te reprezante Bondye, jaden rezen an te reprezante nasyon jwif la, epi kloti a te reprezante lalwa diven an ki te pwoteksyon yo. Tou a te yon senbòl tanp lan.”
Desire of Ages, 596.

Moun Lasiri an te fonde peyi Kaldeyen yo, ki te leve yon legliz (touwon) ak yon “palè.” Yon “palè” reprezante yon “wa”, e “wa” a, nan vire pa li, reprezante yon wayòm. Yon wayòm reprezante tou kòm yon vil.

Epi yo di: Ann alò, ann bati pou nou yon vil ak yon fò won, ki tèt li ka rive jis nan syèl la; epi ann fè nou yon non, pou nou pa gaye toupatou sou fas tout tè a. Jenèz 11:4.

“Tour” ak “palè” Asiryen an te fonde yo se “vil” ak “tour” Nimwòd te bati yo.

Epi kadav yo va rete kouche nan lari gran vil la, ki, nan sans espiritiyèl, yo rele Sodòm ak Lejip, kote tou Seyè nou an te kloure sou kwa a. Revelasyon 11:8.

Enspirasyon fè nou konnen “gwo vil” ki nan Revelasyon onz la reprezante wayòm Lafrans pandan peryòd Revolisyon franse a.

“‘Gran vil la’ kote yo touye temwen yo nan lari li yo, epi kote kadav yo rete kouche, se ‘espiritiyèlman’ Ejip. Pami tout nasyon yo prezante nan istwa Bib la, Ejip se li menm ki te pi odasyezman nye egzistans Bondye vivan an epi ki te reziste kòmandman Li yo. Pa t janm gen okenn monak ki te oze antre nan yon rebelyon ki pi ouvè e pi awogan kont otorite Syèl la pase wa Ejip la. Lè Moyiz te pote mesaj la ba li nan non Senyè a, Farawon te reponn avèk ògèy: ‘Ki moun Jewova ye, pou m ta koute vwa Li pou m kite Izrayèl ale? Mwen pa konnen Jewova, e anplis mwen p ap kite Izrayèl ale.’ Egzòd 5:2, A.R.V. Sa a se ateyis, e nasyon Ejip la reprezante a t ap fè tande yon denegasyon menm jan an konsènan dwa Bondye vivan an genyen pou Li reklame obeyisans, e li t ap manifeste yon lespri enkredilite ak defi ki sanble avè l. Yo konpare ‘gran vil la’ tou, ‘espiritiyèlman,’ ak Sodòm. Koripsyon Sodòm nan vyolasyon lalwa Bondye a te parèt espesyalman nan debòch. E peche sa a tou te dwe yon karakteristik dominan nan nasyon ki t ap akonpli deskripsyon ekriti sa a.”

“Dapre pawòl pwofèt la, donk, yon ti tan anvan ane 1798 la, yon pouvwa ki soti nan Satan e ki pote karaktè li t ap leve pou fè lagè kont Bib la. E nan peyi kote temwayaj de temwen Bondye

yo t ap vin redwi konsa nan silans, ateyis Farawon an ak depravasyon Sodòm nan t ap parèt aklè.

“Pwofesi sa a te resevwa yon akonplisman ki pi egzak e ki pi frapan nan istwa Lafrans. Pandan Revolisyon an, an 1793, ‘lemonn, pou premye fwa, tandè yon asanble moun, ki te fèt e ki te resevwa edikasyon nan sivilizasyon, epi ki t ap pran sou yo dwa pou gouvènè youn nan pi bèl nasyon Ewòp yo, leve vwa ini yo pou nye verite ki pi solanèl nanmoun resevwa, epi renonse ak inanimite a kwayans ak adorasyon yon Divinite.’—Sir Walter Scott, *Life of Napoleon*, vol. 1, ch. 17. ‘Lafrans se sèl nasyon nan lemonn konsènan ki dosye otantik la toujou egziste, ki montre ke kòm yon nasyon li te leve men li nan rebelyon ouvè kont Otè linivè a. Te gen anpil moun k ap blasfèm, anpil moun san lafwa, e toujou genyen yo, ann Angletè, Almay, Espay, ak lòt kote; men Lafrans rete apa nan istwa lemonn kòm sèl eta ki, pa dekrè Lasanble Lejislatif li a, te pwoklame ke pa t gen Bondye, epi kote tout popilasyon kapital la, ansanm ak yon gran majorite lòt kote, fanm menm jan ak gason, te danse e te chante ak lajwa pandan yo t ap akeyi anons sa a.’—Blackwood’s Magazine, Novanm, 1870.” *The Great Controversy*, 269.

“gwo vil” ki nan Revelasyon onz la se te nasyon Lafrans, ki te pase yon “dekrè Asanble Lejislatif li” ki te pwoklame pa t gen Bondye. Dekrè a te yon ekspresyon ateyis, jan rebelyon Farawon an te reprezante l. Yon gwo vil se yon wayòm, oswa yon “nasyon” oubyen yon “leta.” Nan Revelasyon onz, Lafrans konpoze de de senbòl—Lejip ak Sodòm.

Nou jwenn enfòmasyon sa a: “Sa a se ateyis, e nasyon ki reprezante pa Lejip la t ap fè tandè yon menm kalite demanti kont dwa Bondye vivan an, e li t ap manifeste yon menm lespri enkredilite ak defi. ‘Gwo vil la’ tou konpare, ‘nan sans espiyèl,’ ak Sodòm. Koripsyon Sodòm nan vyole lalwa Bondye te manifeste sitou nan debòch.”

Gwo vil la oswa nasyon Lafrans lan reprezante senbolikman pa yon nasyon (Ejip) ak yon vil (Sodòm). Ejip “ta bay vwa,” e pale yon nasyon reprezante zafè Leta, pa zafè legliz. Ejip te Leta a, epi Sodòm te legliz la; se reprezantasyon sa a nou jwenn nan chapit onz nan Liv Revelasyon an.

« Le fait que la nation “parle” est l’action de ses autorités législatives et judiciaires. » *The Great Controversy*, 442.

Nan Revelasyon onz, Jan prezante evènman Revolisyon franse a nan senbolis pwofetik. Revolisyon an menm te bay anpil prèv istorik sou validite prediksyon Jan yo nan chapit la. Jan te predi, apre sa Revolisyon franse a te akonpli prediksyon an, epi ansuit—ni prediksyon an ni akonplisman istorik prediksyon an idantifye epi mete an paralèl evènman ki pral rive nan fen mond lan, lè ankò yon eta koripsyon mete tèt li ansanm ak yon legliz koripsyon. Byen antandi, yon beny san swiv maryaj pwofan sa a. Wayòm Bondye a tou se yon gwo vil.

Epi li mennen m ale nan Lespri a sou yon gwo mòn ki wo anpil, epi li montre m gwo vil sa a, Jerizalèm ki sen an, k ap desann soti nan syèl la, kote Bondye ye a. Revelasyon 21:10.

« Vini marye a, jan sa prezante isit la, fèt anvan maryaj la. Maryaj la reprezante moman kote Kris resevwa wayòm li a. Vil Sen an, Nouvo Jerizalèm nan, ki se kapital la epi ki reprezante wayòm nan, rele “lamarye a, madanm Ti Mouton an.” Zanj lan di Jan konsa: “Vini isit la, m ap montre w lamarye a, madanm Ti Mouton an.” “Li pote m ale nan Lespri a,” pwofèt la di, “epi li

montre m gwo vil sa a, Jerizalèm ki sen an, k ap desann soti nan syèl la, bò kote Bondye.”
Revelasyon 21:9, 10. » The Great Controversy, 426.

Rebelyon Nimwòd la reprezante pa lefèt li te bati yon gwo fò won ak yon vil, sa ki senbolize inyon legliz ak leta nan fen mond lan, paske tout pwofèt yo te pale konsènan fen mond lan. Rebelyon Nimwòd la te tou yon kontinyasyon rebelyon Lisifè a, li menm ki te gen dezi pran kontwòl ni legliz Bondye a ni leta Bondye a.

Ala jan ou tonbe sot nan syèl la, o Lisi fè, pitit gason granmaten an! Ala jan yo rache ou desann atè, ou menm ki te fè nasyon yo febli! Paske ou te di nan kè ou: M ap monte nan syèl la, m ap leve twòn mwen pi wo pase zetwal Bondye yo; m ap chita tou sou mòn asanble a, nan pwent nò yo; m ap monte pi wo pase wotè nwaj yo; m ap vin tankou Trèwo a. Ezayi 14:12–14.

Jan Ezayi revele dezi sekre ki te nan kè Lisifè pou l vin “tankou Trèwo a,” li fè remake Lisifè ap chèche chita sou de chèz ki klèman diferan. Li vle “leve” “twòn” pa l “anwo zetwal Bondye yo” epi tou “chita sou mòn asanble a, bò nò a.”

Twòn nan se yon senbòl otorite wa a—oswa otorite leta a—epi “kote ki nan nò yo” se legliz Bondye a.

Yon kantik ak Sòm pou pitit gason Kore yo. Gran se SENYÈ a, e li merite gwo louwanj nan vil Bondye nou an, sou mòn sentete li a. Bèl nan pozisyon li, lajwa tout latè a, se mòn Siyon, sou bò nò a, vil gran Wa a. Bondye fè konnen tèt li nan palè li yo tankou yon refij. Sòm 48:1–3.

Jerizalèm se “vil gran Wa a,” konsa li make twòn politik Bondye a; epi Jerizalèm se tou “mòn sentete li a,” “sou bò nò yo,” konsa li make twòn relijye Bondye a. Depi nan kòmansman an, rebelyon ak lagè Satan an prezante nan kontèks dezi li pou l dirije sou ni legliz Bondye a ni leta Bondye a. Apre sa, Satan te mennen nan rebelyon Nimwòd la, epi peyi li te fonde pou Kaldeyen yo reprezante kòm yon peyi kote Nimwòd te bati ni yon gwo kay won ni yon vil—legliz ak leta.

Se poutèt sa, lè jennès Ezayi a ak gwo pwostitye Jan an fè fònikasyon ak wa latè yo, pwofesi a ap make ke yon relasyon ki pa sen ap pran plas ant legliz Katolik Wòm nan ak wa latè yo nan fen swasanndis ane pwofetik yo.

Liy pwofesi Ezayi a dekri jijman pwostitye Tir la nan chapit venn-twa, epi Jan dekri menm jijman sa a avèk senbòl yon fanm koulè wouj violèt ki idantifye kòm “Babilòn gran an.” Yon twazyèm temwen sou menm jijman sa a, sou menm jennès la, se jan sa a:

“Fanm nan (Babilòn) nan Revelasyon 17 dekri kòm ‘abiye ak koulè vyolet ak wouj violèt, dekore ak lò, pyè presye ak pèl, li te gen nan men li yon gode an lò ki te plen ak abominasyon ak salte: ... epi sou fwon li te ekri yon non, Mistè, Babilòn Gran an, manman pwostitye yo.’ Pwofèt la di: ‘Mwen te wè fanm nan sou ak san sen yo, ak san mati Jezi yo.’ Yo deklare ankò konsènan Babilòn ke li se ‘gwo vil sa a, ki ap gouvène sou wa latè yo.’ Revelasyon 17:4–6, 18. Pwisans ki, pandan anpil syèk, te kenbe yon dominasyon despotik sou monak lakreyente yo se Wòm.” The Great Controversy, 382.

Tir se Legliz Katolik Women nan “dènye jou” yo. Lè sa a, papote a pral sòti pou l chante chante sediktè li yo bay wa latè yo, konsa li pral mennen wa yo nan zak fònikasyon an, ki, nan sans pwofetik, se inyon ant legliz ak leta.

Epi sa pral rive nan jou sa a, Tir pral tonbe nan oubli pandan swasanndizan, dapre jou yon wa; apre fen swasanndizan yo, Tir pral chante tankou yon fanm movèz vi. Ezayi 23:15.

Yon wa se yon wayòm nan pwofesi bibliik, konsa Tir pral tonbe nan bliye pandan tan kote yon wayòm pwofetik ap gouvène pandan swasanndis ane.

Epi sa pral rive nan jou sa a, Tir pral tonbe nan oubli pandan swasanndis an, dapre dire yon sèl wa; apre fen swasanndis an yo, Tir pral chante tankou yon jennès. Pran yon gita, mache toupatou nan vil la, ou menm jennès yo te bliye a; fè bèl melodi, chante anpil chante, pou yo ka sonje ou. Epi sa pral rive apre fen swasanndis an yo, Senyè a pral vizite Tir, epi li pral tounen nan salè li, epi li pral fè fònikasyon ak tout wayòm sou latè, sou tout fas tè a. Ezayi 23:15–17.

Pandan jou youn wayòm k ap dirije pandan swasanndis ane pwofetik yo, legliz Katolik Women an pral tonbe nan bliye. Nan fen swasanndis ane yo, pouvwa papal la pral “fè bèl melodi, chante anpil chan.” Nan sans pwofetik, yon “chan” reprezante “eksperyans.”

“Sou lanmè kristal la devan twòn nan, lanmè an vè sa a tankou melanje ak dife,—tèlman li klere ak laglwa Bondye,—la rasanble gwoup sila yo ki ‘te genyen laviktwa sou bèt la, sou imaj li, sou mak li, ak sou nimewo non li.’ Avèk Ti Mouton an sou Mòn Siyon, ‘yo gen gita Bondye yo,’ yo kanpe la, san karannkatmil yo ki te rachte pami lèzòm; epi yo tandè, tankou bri anpil dlo, ak tankou bri yon gwo loraj, ‘vwa moun k ap jwe gita yo pandan y ap jwe sou gita yo.’ Epi yo chante ‘yon nouvo kantik’ devan twòn nan, yon kantik pèsonn pa ka aprann eksepte san karannkatmil yo. Se kantik Moyiz ak Ti Mouton an—yon kantik delivrans. Pèsonn lòt, eksepte san karannkatmil yo, pa ka aprann kantik sa a; paske se kantik eksperyans pa yo—yon eksperyans okenn lòt gwoup pa janm genyen. ‘Se sila yo ki swiv Ti Mouton an nenpòt kote Li ale.’ Sila yo, ki te transfòme soti sou tè a, pami vivan yo, yo konsidere yo kòm ‘premye fwi pou Bondye ak pou Ti Mouton an.’ Revelasyon 15:2, 3; 14:1-5. ‘Se sila yo ki sòti nan gwo tribilasyon an;’ yo te pase atravè tan detrès tankou pa t janm genyen depi lè te gen yon nasyon; yo te sipòte angwas tan detrès Jakòb la; yo te kanpe san yon entèsesè pandan dènye vide jijman Bondye yo. Men yo te delivre, paske yo te ‘lave rad yo, e yo te blanchi yo nan san Ti Mouton an.’ ‘Nan bouch yo pa t jwenn okenn manti: paske yo san fot’ devan Bondye. ‘Se poutèt sa yo devan twòn Bondye a, e yo sèvi Li lajounen kou lannwit nan tanp Li a: epi Sila a ki chita sou twòn nan ap rete nan mitan yo.’ Yo te wè tè a devasté ak grangou ak epidemi, solèy la te gen pouvwa pou boule moun ak yon gwo chalè, e yo menm tou yo te andire soufrans, grangou, ak swaf. Men, ‘yo p ap grangou ankò, ni yo p ap swaf ankò; ni solèy la p ap frape yo, ni okenn chalè. Paske Ti Mouton an ki nan mitan twòn nan ap nourri yo, epi L ap mennen yo nan sous dlo vivan yo: e Bondye ap siye tout dlo nan je yo.’ Revelasyon 7:14-17.” The Great Controversy, 648.

“‘Nan tanp Li a, tout moun ap pale sou laglwa Li’ (Sòm 29:9), epi chan sa a ke sila yo ki delivre yo pral chante a—chan eksperyans pa yo a—pral deklare laglwa Bondye: ‘Gran e mèveye se zèv Ou yo, O Senyè Bondye, Toupisan an; jis e veritab se chemen Ou yo, Ou menm

Wa tout syèk yo. Kilès ki p ap gen lakrent pou Ou, O Senyè, e ki p ap bay non Ou glwa? paske se Ou menm sèl ki sen.’ Revelasyon 15:3, 4, R.V.” Education, 308.

Nan fen swasanndis ane pwofetik yo, pap la va “jwe mizik dous, chante anpil chante, pou” yo “ka sonje” li. Nan fen wayòm ki ap dirije pandan swasanndis ane pwofetik yo, Legliz Katolik Wòm nan va raple mond lan eksperyans istwa pase li. Nan istwa sa a, li te dirije kòm otorite moral la nan yon relasyon ant li menm ak wa Ewòp yo. Se avèk rezon yo idantifye istwa sa a kòm Mwayennaj Fènwa yo, e tout fènwa ki ta kapab, nan nenpòt fason, asosye ak istwa kote Pap la te dirije sou wa Ewòp yo, ka atribiye a aksyon fondamantal menm ki te pwodui tout fènwa ki te vin apre yo. Aksyon sa a se te konbinezon legliz ak leta, konbinezon wa Ewòp yo ak Legliz Katolik la. Nan yon maryaj bibliik, gason an dwe dirije sou fanm lan; men fònikasyon ki te fèt nan istwa sa a te tèt anba parapò ak vrè lòd relasyon ant gason ak fanm.

Nan fen swasantdisan, pral gen yon gwo kriz lè wayòm pwofesi Bib la ki gouvène mond lan pandan peryòd tan kote Papote a pwofetikman bliye rive nan bout li. Kriz mondyal ki pwodui pa efondreman wayòm sa a louvri pòt la pou Legliz Katolik la kòmanse fè mond lan konnen ke, pou travèse tan twoub efondreman wayòm sa a pwodui yo, mond lan dwe soumèt li anba otorite moral Legliz Katolik Wòm nan, jan sa montre nan istwa Mwayennaj Fènwa yo.

Lè wayòm nan rive nan bout li, e papasi a chante chante eksperyans pase li a, yon eksperyans istòryen yo make kòm tenèb; konsa, kijan listwa tenèb sa a ta kapab yon mesaj pou papasi a pataje ak wa latè yo ki ta konvenk yo fè fònikasyon avè l? Nan yon gwo kriz, poukisa eksperyans syèk pase yo, (chante pa li a) eksperyans li anvan yo te bliye li nan sans pwofetik, ta bay lojik pou wa latè yo aksepte eksperyans tenèb la kòm solisyon pou gwo kriz pa yo a?

“Yon gwo kategori moun, menm pami sila yo ki pa wè Romanis la avèk okenn favè, pa rann yo kont anpil danje ki genyen nan pouvwa ak enfliyans li. Anpil moun soutni ke fènwa entelektiyèl ak moral ki te domine pandan Mwayennaj yo te favorize pwopagasyon dogm li yo, sipèstisyon li yo, ak opresyon li yo, e ke pi gwo entelijans tan modèn yo, difizyon jeneral konesans, ak liberalis k ap ogmante nan keston relijyon yo, anpeche yon retou entolerans ak tirani. Yo pase menm lide ke yon eta de bagay konsa ta egziste nan epòk eklere sa a nan rizib. Se vre ke yon gran limyè, sou plan entelektiyèl, moral, ak relijye, ap klere sou jenerasyon sa a. Nan paj ouvè Pawòl Sen Bondye a, limyè ki soti nan syèl la gaye sou lemonn. Men, fòk nou sonje, plis limyè yo bay la gwo, se plis fènwa sila yo ki tòde sans li epi ki rejte li a gwo.”

Yon etid Bib la ak lapriyè ta montre Pwotestan yo vrè karaktè papis la e li ta fè yo gen l an degoutans epi evite l; men anpil ladan yo tèlman saj nan pwòp je pa yo, yo santi yo pa bezwen chèche Bondye avèk imilite pou yo ka jwenn direksyon nan laverite. Malgre yo ap vante tèt yo pou limyè yo resevwa, yo pa konnen ni Ekriti yo ni pisans Bondye. Yo dwe jwenn yon mwayen pou kalme konsyans yo, epi yo chèche sa ki pi piti esprityèl e ki pi piti imilyan an. Sa yo anvi a, se yon metòd pou bliye Bondye ki ta pase kòm yon metòd pou sonje Li. Papis la byen adapte pou satisfè bezwen tout moun sa yo. Li pare pou de kategori limanite, ki prèske kouvri tout lemonn nan—sa yo ki ta vle sove pa merit pa yo, ak sa yo ki ta vle sove nan peche yo. Men se la sekrè pouvwa li ye.

“Yon jou gwo fènwa entelektyèl te montre favorab pou siksè papote a. Li pral ankò demontre ke yon jou gwo limyè entelektyèl egalman favorab pou siksè li. Nan tan pase yo, lè lèzòm te san Pawòl Bondye a epi san konesans verite a, je yo te kouvri, e dè milye te pran nan pyèj, san yo pa wè filè ki te louvri devan pye yo. Nan jenerasyon sa a gen anpil moun ki gen je yo avèg akòz eklat espekilasyon imen yo, ‘sa yo rele syans manti a;’ yo pa distenge filè a, epi yo mache antre ladan l osi fasil tankou si yo te gen je yo kouvri. Bondye te fè lide lèzòm yo pou yo konsidere yo kòm yon kado ki soti nan men Kreyatè yo, e pou yo sèvi avè l nan sèvis verite ak jistis; men lè ògèy ak anbasyon ap nourri, e lè lèzòm leve pwòp teyori pa yo pi wo pase Pawòl Bondye a, lè sa a entelijans kapab fè plis mal pase inyorans. Konsa, fo syans tan prezan an, ki mine lafwa nan Bib la, pral pwouve li gen menm siksè nan prepare chemen an pou akseptasyon papote a, ak tout fòm sediktè li yo, menm jan ak retni konesans te genyen nan louvri chemen an pou grandisman li nan Mwayennaj fènwa yo.” The Great Controversy, 572.

“Katolik Women yo rekonèt ke se legliz pa yo menm ki te fè chanjman jou repo a, epi yo site menm chanjman sa a kòm prèv otorite siprèm legliz la. Yo deklare ke, lè Pwotestan yo ap obsève premye jou semèn nan kòm jou repo a, yo ap rekonèt pouvwa li pou tabli lwa nan bagay diven yo. Legliz Wòm nan pa t renonse a pretansyon li pou li enfayib; epi lè mond lan ansanm ak legliz Pwotestan yo aksepte yon fo jou repo li menm te kreye, pandan y ap rejte jou repo Jewova a, an reyalite yo rekonèt pretansyon sa a. Yo ka site otorite pou chanjman sa a, men fasil pou moun wè fot ki nan rezonman yo. Papis la ase file pou li wè ke Pwotestan yo ap twonpe tèt yo, antan yo volontèman fèmen je yo sou reyalite yo nan zafè a. Pandan enstitisyon dimanch lan ap pran plis favè, li rejwi, avèk asirans ke finalman sa pral mennen tout mond Pwotestan an anba banyè Wòm.”

“Chanjman jou repo a se siy oswa mak otorite Legliz women an. Moun ki, pandan yo konprann egzijans katriyèm kòmandman an, chwazi obsève fo jou repo a nan plas vrè a, se konsa y ap rann omaj a pouvwa sa a ki sèl bay lòd pou sa fèt. Mak bèt la se jou repo papal la, ke mond lan te aksepte nan plas jou Bondye te fikse a.

“Men, tan pou moun resevwa mak bèt la, jan sa deziyen nan pwofesi a, poko rive. Tan eprèv la poko vini. Gen vrè kretyen nan chak legliz, san pa menm eksepte kominote katolik women an. Pèsonn pa kondane jiskaske yo fin resevwa limyè a epi yo wè obligasyon katriyèm kòmandman an. Men, lè dekrè a va pibliye pou fè respektè fo saba a, epi lè gwo rèl twazyèm zanj lan va avèti moun kont adorasyon bèt la ak imaj li a, liy lan va trase aklè ant sa ki fo ak sa ki vrè. Lè sa a, sila yo ki ap kontinye toujou nan transgresyon an va resevwa mak bèt la sou fwon yo oswa nan men yo.”

“Avèk pa rapid, n ap pwoche peryòd sa a. Lè legliz Pwotestan yo pral ini ak pouvwa sivil la pou soutni yon fo relijyon, paske zansèt yo te sibi pèsekisyon ki pi sevè poutèt yo te opoze l, lè sa a yo pral fè saba papal la respektè pa otorite legliz ak leta ki mete fòs yo ansanm. Va gen yon apostazi nasyonal, ki pral fini sèlman nan destriksyon nasyonal.” Bible Training School, 2 fevriye 1913.

Koulye a, nou deja touche senk nan senbòl n ap chèche idantifye yo anvan nou abòde chapit la menm nèt. Nan pwofesi bibliik, yon vil se yon wayòm; e nan Ezayi venntwa, gen de wayòm ki gen yon lyen sere youn ak lòt, men ki klèman diferan. Premye a se “vil ki kouwone a”, epi lòt la se “vil

machann nan”. Nan dènye jou yo, pouvwa ki kenbe kontwòl inyon an twa pati ant dragon an, bèt la, ak fo pwofèt la, se papote a. Se wayòm ki pote kouwòn nan.

“Pandan n ap pwoche dènye kriz la, li gen yon enpòtans kapital pou amoni ak inite egziste pami enstrimantalite Senyè a. Mond lan ranpli ak tanpèt, lagè, ak dezakò. Men, anba yon sèl chèf—pouvwa papal la—moun yo pral ini pou yo opoze Bondye nan pèsonaj temwen Li yo. Inyon sa a sele pa gwo aposta a. Pandan li ap chèche ini ajan pa li yo nan lagè kont verite a, li pral travay pou divize ak gaye moun k ap defann li yo. Jalouzi, move sispisyon, move pale, se li ki ankouraje yo pou pwodui diskòd ak divizyon.” Testimonies, volim 7, 182.

Peyi Wa ki gen kouwòn lan se Tir, ki vle di, “yon wòch.” Nan chapit sa a, Tir reprezante papisite a k ap travay pou kontrefè Kris la, paske papisite a se antikris la. Mo “anti” nan antikris vle di “nan plas de.” Papisite a chache kontrefè Kris la nan tout nivo, epi non Tir la vle di wòch, paske papisite a se yon kontrefaksyon “Wòch ki la pou tout tan.”

Kiyès ki pran konsèy sa a kont Tir, vil ki mete kouwòn nan, vil kote machann li yo se chèf, kote moun k ap fè komès li yo se moun ki gen onè sou latè? Se Senyè ki chèf lame yo ki fè plan sa a, pou l sal ogèy tout glwa, epi pou l fè tout moun ki gen onè sou latè tonbe nan mepri. Travèse peyi ou tankou yon larivyè, ou menm, pitit fi Tasis: pa gen fòs ankò. Li lonje men l sou lanmè a, li souke wayòm yo: Senyè a bay yon lòd kont vil machann nan, pou detwi fòtrès li yo. Ezayi 23:8–11.

Nou gen entansyon montre, sou baz anpil temwen, ke “souke wayòm yo” se Bondye ki akonpli li, atravè Islam. Islam se pouvwa ki fè nasyon yo fache e yo sèvi avè l pou souke nasyon yo. Nan pwèn sa a n ap idantifye ke Seyè a deside fè “tout moun onorab sou latè” tonbe nan mepri; yo menm ki se “machann” ak “trafikan” yo, e se “fòtrès” pa yo ki dwe detwi. Vil machann nan ak vil k ap bay kouwòn lan “pwovoke mekontantman syèl la,” e Seyè a gen entansyon detwi “fòtrès” pa yo, e sa reprezante ekonomi an. Efondreman ekonomi an rive anvan lwa dimanch lan Ozetazini, paske anvan lwa dimanch lan sitwayen Etazini yo ap mande pou yo retounen “nan favè Bondye ak pwosperite tanporèl.” Agiman yo se ke jijman Bondye yo pap fini toutotan dimanch pa “sevèman aplike.” Plizyè temwen bibliik dakò ke nou sou bò yon efondreman ekstraòdinè nan ekonomi lemonn. Efondreman sa a rive anvan lwa dimanch lan, menm jan efondreman ane 1837 la te rive anvan 22 oktòb 1844.

“Epi lè sa a, gwo twonpè a pral konvenk lèzòm ke se moun k ap sèvi Bondye yo ki lakòz move malè sa yo. Klas moun ki te pwovoke mekontantman Syèl la pral fè tout traka yo tonbe sou moun sa yo ki, pa obeyisans yo anvè kòmandman Bondye yo, sèvi kòm yon repwòch san rete pou moun k ap transgese yo. Y ap deklare ke lèzòm ap ofanse Bondye lè yo vyole saba dimanch lan; ke peche sa a lakòz kalamite ki pap sispann jiskaske obsèvans dimanch lan vin enpoze avèk sevèsite; epi ke sila yo ki prezante egzijans katriyèm kòmandman an, konsa yo detwi respè pou dimanch, se yo menm ki twouble pèp la, ki anpeche retablisman li nan favè Bondye ak pwosperite tanporèl. Konsa, akizasyon yo te fè lontan kont sèvitè Bondye a pral repete, e sou baz ki egalman byen tabli: ‘Epi, lè Akab wè Eli, Akab di li konsa: Eske se ou menm k ap twouble Izrayèl la? Epi li reponn: Se pa mwen ki twouble Izrayèl la; men se ou menm, ansanm ak kay papa ou, paske nou abandone kòmandman Senyè a, epi ou swiv Baal

yo.’ 1 Wa 18:17, 18. Jan kòlè pèp la pral eksite pa fo akizasyon, yo pral ajì anvè anbasadè Bondye yo nan yon fason ki sanble anpil ak sa Izrayèl aposte a te fè anvè Eli.” The Great Controversy, 590.

Eli k ap fè fas ak pwofèt Baal yo ak prèt Achera yo sou mòn Kamèl la reprezante lwa dimanch lan. Mesaj la pou legliz la te: “chwazi jodi a kiyès n ap sèvi.” Lè istwa sa a repete nan lwa dimanch lan, kesyon an se: “ki jou nou pral chwazi, paske jou nou chwazi a montre kiyès n ap sèvi.” Anvan mòn Kamèl la, te gen twa zan edmi gwo sechrès. Anvan lwa dimanch lan, gen yon seri lwa dimanch, men yo poko “aplike avèk sevèrite.” Prensip ki asosye ak yon lwa dimanch se ke apostazi nasyonal swiv pa destriksyon nasyonal. Egzanp sa a se Konstanten ki, nan ane 321, te pase yon lwa dimanch, epi tousuit apre sa kat premye twonpèt yo nan Revelasyon chapit uit te kòmanse mennen Wòm oksidantal nan fen li rive nan ane 476. Istwa Konstanten an enpòtan, paske li te gen ladan l yon pwogresyon nan egzaltasyon dimanch lan, ansanm ak restriksyon pwogresif sou Saba setyèm jou a. Istwa pwogresif sa a te rive nan konklizyon li lè sitwayen yo te fòse obsève dimanch oswa yo te pèsekite paske yo t ap kenbe Saba a. Sa se tou konklizyon lejislasyon dimanch k ap vin pi sevè Ozetazini. Youn nan prensip ki asosye ak aplikasyon adorasyon dimanch lan se: “apostazi nasyonal swiv pa destriksyon nasyonal.” Prensip sa a vle di aplikasyon lwa dimanch yo k ap ogmante an severite pwodui yon ogmantasyon nan jijman Bondye yo, anvan vrè lwa dimanch Revelasyon trèz, vèsè onz la. Chak promulgasyon ap pote yon destriksyon ki koresponn avè l. Jijman sitwayen yo ap akize moun k ap kenbe Saba a kòm kòz yo, an reyalite se aplikasyon lejislasyon dimanch k ap vin pi sevè a ki pwodui yo. Nou te mete yon pasaj ki soti nan The Great Controversy, ke mwèn te bay tit Sunday Progression. Mwèn ta rekòmande pou nou li sa yon lòt fwa ankò. Li nan kategori ki rele The Spirit of Prophecy.

Bondye fè konnen sa ki gen pou rive nan dènye jou yo, pou pèp Li a ka pare pou kanpe kont tanpèt opozisyon ak kòlè a. Moun ki te resevwa avètisman sou evènman ki devan yo pa dwe chita nan yon atant trankil pou tanpèt k ap vini an, ap konsole tèt yo avèk lide ke Senyè a ap pwoteje fidèl Li yo nan jou detrès la. Nou dwe tankou moun k ap tann Seyè yo, pa nan yon atant parese, men nan travay serye, avèk yon lafwa ki pa brannen. Kounye a se pa tan pou nou kite lespri nou plonje nan bagay ki gen ti enpòtans. Pandan lèzòm ap dòmi, Satan ap travay avèk aktivite pou òganize bagay yo pou pèp Senyè a pa jwenn ni mizèrikòd ni jistis. Mouvmàn dimanch la kounye a ap fè chemen li nan fènwa. Dirijan yo ap kache vrè keston an, e anpil nan moun ki mete tèt yo ansanm ak mouvmàn an pa menm wè kote kouran kache a ap mennen. Deklarasyon li yo dous e yo parèt kretyen, men lè li va pale, li va revele lespri dragon an. Se devwa nou pou nou fè tout sa ki nan pouvwa nou pou detounen danje ki menase a. Nou dwe fè efò pou dezame prejije lè nou mete tèt nou nan bon limyè devan pèp la. Nou dwe prezante devan yo vrè keston ki an diskisyon an, konsa nou va poze pwotestasyon ki pi efikas kont mezi yo pou limite libète konsyans. Nou dwe fouye Ekriti yo e nou dwe kapab bay rezon pou lafwa nou. Pwofèt la di: “Mechan yo va fè mechanste; epi pèsoun nan mechan yo p ap konprann; men moun saj yo va konprann.” Testimonies, volume 5, 452.

Li difisil pou rekonèt mouvmàn an favè lejislasyon dimanch lan, paske li ap fè chemen li nan “fènwa,” epi papote a ap “an kachèt e san moun pa sispèk li” “ap ranfòse fòs li yo pou l avanse pwòp objektif pa li.” Se yon reyalite ke travay pou fè pase lejislasyon dimanch lan nan fènwa se

yon kestyon santral nan pwosesis tès san karant-kat mil yo. “Pèsonn nan mechan yo p ap konprann,” dapre Danyèl ak Sè White. “Mechan” yo nan Danyèl se “vyèj sòt” Matye yo, ke Sè White idantifye kòm Laodiseyen yo. Moun saj yo pral konprann evènman k ap fèt kounye a, menm si istwa ki antoure nou an sanble kontredi pawòl Bondye a. Èske nou kwè pawòl Bondye a, oswa sa k ap pase bò kote nou? Men, yo te deja avèti nou davans ke lafen an t ap tankou nan jou Noe yo.

“Lemonn nan, plen ak dezòd, plen ak plezi san Bondye, ap dòmi, ap dòmi nan yon sekirite lachè. Lèzòm ap pouse vini Senyè a byen lwen. Yo ap ri avètisman yo. Fyète a fè gwo deklarasyon sa a: ‘Tout bagay rete jan yo te ye depi nan kòmansman an.’ ‘Demen ap tankou jodi a, e anpil plis an abondans.’ 2 Pierre 3:4; Ésaïe 56:12. Nou pral antre pi fon nan renmen plezi. Men Kris di: ‘Men, m ap vini tankou yon vòlè.’ Apokalips 16:15. Nan menm moman mond lan ap mande ak deden: ‘Kote pwomès vini li a?’ siy yo ap akonpli. Pandan yo ap rele: ‘Lapè ak sekirite,’ yon destriksyon toudenkou ap vini. Lè moun kap pase nan betiz la, moun ki rejte laverite a, vin gen pretansyon; lè woutin travay la nan divès branch kote y ap fè lajan ap kontinye san okenn konsiderasyon pou prensip; lè etidyan an ap chèche avèk anvi konesans sou tout bagay eksepte sou Bib li, Kris vini tankou yon vòlè.”

“Tout bagay nan mond lan ap souke tèt li. Siy tan yo menasan. Evènman k ap vini yo voye lonbraj yo devan yo. Lespri Bondye ap retire kò li sou tè a, epi malè ap swiv malè sou lanmè ak sou tè. Gen tanpèt, tranblemanntè, dife, inondasyon, asasina tout kalite. Kilès ki ka li lavni an? Kote sekirite ye? Pa gen okenn asirans nan anyen ki soti nan lòm oswa ki sou tè a. Avèk vitès, moun ap ranje tèt yo anba drapo yo chwazi a. San repo, yo ap tann epi yo ap veye mouvman chèf yo. Gen moun k ap tann, k ap veye, epi k ap travay pou parèt Senyè nou an. Yon lòt gwoup ap mete tèt yo an ran anba kòmandman premye gran aposte a. Pa anpil moun ki kwè ak tout kè ak tout nanm yo ke gen yon lanfè pou nou evite ak yon syèl pou nou genyen.”

“Kriz la ap pwoche sou nou piti piti. Solèy la ap klere nan syèl la, l ap suiv wout òdinè li, e syèl la toujou ap fè konnen glwa Bondye. Moun yo toujou ap manje ak bwè, plante ak bati, marye, epi bay an maryaj. Machann yo toujou ap achte ak vann. Moun yo ap pouse yonn kont lòt, y ap goumen pou pi gwo plas la. Moun ki renmen plezi yo toujou ap kouri an foul nan teyat, nan kous chwal, nan kay jwèt aza. Pi gwo eksitasyon an ap domine tout kote, men lè pwobasyon an ap fèmen byen vit, e chak ka pral byento deside pou letènite. Satan wè tan li kout. Li mete tout ajan li yo o travay pou moun kapab twonpe, egare, okipe, ak anchante, jouk jou pwobasyon an fini, epi pòt mizèrikòd la fèmen pou tout tan.”

“Ak tout solanite, pawòl avètisman Seyè nou an soti sou Mòn Oliv la rive jwenn nou atravè syèk yo: ‘Veye sou tèt nou, pou kè nou pa janm vin lou ak eksès manje, ak sou, ak sousi lavi sa a, pou jou sa a pa tonbe sou nou san nou pa atann li.’ ‘Se poutèt sa, veye epi priye san rete, pou nou kapab jwenn nou diy pou chape anba tout bagay sa yo ki pral rive, epi pou nou kanpe devan Pitit lòm nan.’” Desire of Ages, 635, 636.

Nan chapit venntwa Ezayi a, Zidon se Etazini, epi Tir se papote a. Tir ak Zidon te de ansyen vil Fenisyen ki te egziste an menm tan, sou kòt Lanmè Mediterane a. Yo te konnen yo poutèt komès maritim yo, richès yo, ak enfluyans yo nan monn ansyen an. Nan pasaj la, Zidon ak “machann” li yo te ranpli Tachich ankò. Machann Zidon yo te fè komès ak “grenn Siyor,” ki se “rekòt yon

rivyè,” epi ki se fwi “larivyè a,” e se “revni li,” paske li se “mache nasyon yo.” Tout pwofèt yo pale konsènan fen mond lan; kidonk, kiyès ki mache nasyon yo nan fen mond lan? Se Etazini.

Sihor se yon rivyè ann Ejip (petèt nan delta Nil la), epi yo sèvi avè l pou reprezante richès mond lan, paske Ejip se mond lan. “Pitit fi vyèj” Sidon an reprezante dènye jenerasyon Etazini an, epi yo peze l anba lwa masyal ki akonpaye lwa dimanch lan ansanm ak destriksyon nasyonal ki vin tousuit apre. Yo repwoche vyèj Sidon sa yo avèk kesyon konsènan Tir la ki di: “èske se sa a vil kè kontan nou an” (wayòm nan) Etazini te rejwi ladan l? Èske “se sa a wayòm nan “ki gen orijin li depi nan tan ansyen yo,” lè, dapre pasaj la, se Nimwòd ki te fonde l, jis apre delij la?

Bondye detèmine e li “fè plan” kont “Tir, vil ki bay kouwòn yo,” pou pini li. Pinisyon papote a gen ladan efondreman estrikti finansye mond lan, paske “Seyè a bay” “yon lòd kont” “Sidon” “vil machann nan,” (Etazini.) Lòd li a “pou detwi fò yo,” oswa ekonomi Etazini an, se kòmandman Saba a, paske apostazi nasyonal swiv pa rwin nasyonal.

Pinisyon papasi a kòmanse ak efondreman ekonomik tout lemonn kòm repons a destriksyon ekonomi Etazini. Zidon gen yon “kay” ki asosye ak ekonomi li, konsa li reprezante yon estrikti finansye ki detwi, paske nou pa ka antre ladan l ankò. Pa gen ankò investisman ni pwofè ki soti nan “kay” sa a, paske li detwi. Destriksyon an fèt nan moman lwa dimanch lan, menm si anvan lwa dimanch lan deja gen jijman k ap vin pi sevè. Lè efondreman an frape, papasi a, Etazini avèk prens machann li yo ak trafikè onorab li yo, ansanm ak bato Tasis yo, pral “ranni.”

Kote “Tarsis” la nan pasaj la asosye ak richès nan tan lontan, epi nan Bib la bato Tarsis yo se senbòl prensipal fòs ekonomik.

Paske bato wa a t ap ale Tasis ansanm ak sèvitè Ouram yo; chak twa zan, bato Tasis yo te konn rive yon fwa, pote lò, ajan, ivwa, makak, ak payon. E wa Salomon te depase tout wa latè yo nan richès ak sajès. 2 Kwonik 9:21, 22.

Bato yo reprezante fòs ekonomik, e Tasis se bato ekonomik ki mennen nan pwofesi bibliik. Dènye jenerasyon Tasis la, ki reprezante pa “pitit fi” Tasis la, resevwa lòd pou l “travèse peyi ou tankou yon rivyè,” epi sa li dekouvri se ke peyi li a “pa gen fòs ankò,” e li pa kapab “rejwi” ankò poutèt wayòm Tir la. Fòs yo t ap chèche a se te ansyen fòs ekonomik Sidon an, men li te disparèt, paske lanmè a te pale “li di: Mwen pa nan tranche, mwen pa fè pitit, mwen pa elve jenn gason, ni mwen pa leve vyèj,” konsa li idantifye dènye jenerasyon lanmè a, ki se pèp lemonn yo k ap plenn destriksyon ekonomi lemonn nan; se nan moman sa a pèp lemonn nan reveye devan reyalite ke yo se dènye jenerasyon nan istwa tè a, e li twò ta pou yo prepare pou lavi etènèl.

« Lajan pral byento pèdi valè li byen vit, lè reyalite sèn etènèl yo va ouvri devan sans lòm. »
Evangelism, 62.

Gen de “rapò” oswa mesaj ki lakòz doulè pou tout moun nan pasaj la. Premye “rapò” a konsène Lejip, epi dezyèm “rapò” a se Tir. Rapò sou Lejip la nan tan pase, paske Ezayi di: “tankou lè rapò sou Lejip la te rive”; konsa li montre Bondye te deja fè yon bagay ak Lejip anvan Li te detwi Sidon (Etazini). Sa Bondye te fè ak Lejip la, e sa ki reprezante tou “rapò” sou Lejip la, se ke Li te detwi Lejip an rapò ak premye fwa Bondye te antre nan alyans ak yon pèp chwazi. De rapò yo se menm

“rapò” a. Rapò sou Lejip la se kòmansman an, epi rapò sou Tir la se fen an. Alfa ak Omega a te ilistre alyans ak san karantkat mil yo nan dènye jou yo pa mwayen istwa kòmansman sijè sa a. “Rapò” konsènan Lejip la se delivrans Lanmè Wouj la, lè Farawon ak lame li a te detwi, sa ki sèvi kòm tip delivrans final pèp Bondye a jan sa reprezante pa “rapò” ki se “chay Tir la.”

Pouvwa Bib la reprezante ki detwi bato Tasis yo, se Islam. Sijè Islam lan va trete pi ta; se poutèt sa, n ap egzamine sijè a pi an detay nan yon lòt moman. Nan pasaj la, li reprezante kòm “Chittim,” yon ansyen mo pou lil Chip, epi pasaj la di ke destriksyon Zidon ak Tir la revele depi “Chittim.” Senbòl Islam lan gen ladan l yon ilustrasyon trè presi sou destriksyon Etazini nan pwofesi bibliik.

Li enpòtan pou suiv jou ak ane yo mansyone nan liv Ezayi a, paske souvan yo idantifye tan pwofetik pasaj ki vin apre a. Ezayi venntwa vini apre “chay” fon vizyon an nan chapit vennde, e chapit sa a te vin anvan pa chapit venntyèn nan, ki genyen twa “chay”, epi tout twa yo idantifye Islam. Anvan chapit sa a, nan vèsè youn nan chapit ven an, yo bay kad istwa pwofetik la kote pwofesi malè ki swiv yo idantifye nan chapit ki vin apre yo.

Nan ane kote Tatan rive Asdod (lè Sagon, wa Asiri a, te voye li), li te goumen kont Asdod, epi li te pran li. Ezayi 20:1.

Mo “Tartan” an ka yon non, oswa, sa ki pi sanble, se yon tit yon chèf militè. Tartan te vini Asdòd, yon vil nan peyi Lejip, epi li te pran l pandan peryòd istwa kote Asiryen yo t ap pran kontwòl lemonn piti piti. Asiri te prefigire Babilòn. Toude, Asiri ak Babilòn, te wayòm ki te soti nan nò a, wayòm yo idantifye kòm “lyon” ki te “gaye” mouton Bondye yo, epi toude resevwa menm pinisyon an. Asiri te premye a; Babilòn te dènye a.

Izrayèl se yon mouton ki gaye; lyon yo te chase l ale: anvan, wa Lasiri a te devore l; epi an dènye, Nebikadneza sa a, wa Babilòn nan, te kraze zo li yo. Se poutèt sa, men sa Senyè dèzame yo, Bondye Izrayèl la, di: Gade, m ap pini wa Babilòn nan ak peyi li a, menm jan mwen te pini wa Lasiri a. Jeremi 50:17, 18.

Pwofetikman, yo toulède se “Asiryen awogan” an.

“Lè Sennakerib, Asiryen ògeye a, te repwoche epi blaspheme Bondye, epi li te menase Izrayèl ak destriksyon, ‘sa te rive nan menm nuit sa a, zanj Seyè a soti, li frape nan kan Asiryen yo san katrevensenk mil.’ Yo te ‘detwi tout vanyan sòlda yo, chèf yo ak kòmandan yo,’ nan lame Sennakerib la. ‘Se konsa li te retounen nan pwòp peyi pa l ak figi li wont.’ [2 Kings 19:35; 2 Chronicles 32:21.]” The Great Controversy, 512.

Ane kote “Tatan te vini Asdòd” epi li “te pran li a,” reprezante konkèt pwogresif mond lan pa pouvwa papal la, jan sa ilistre nan sis dènye vèsè Danyèl onz la. Istwa kriz lwa dimanch lan, ki se “dènye jou” jijman ankèt la, e ki mennen dirèkteman nan jijman egzekitif la, (sèt dènye flewo yo) se kontèks istorik “ane” kote Tatan te vini Asdòd la reprezante. Avèk kontèks istwa sa a byen tabli, Ezayi bay twa pwofesi kondanasyon konsènan Islam, youn konsènan Advantis Laodise a, epi apre sa chay Tir la. Chapit vennkat se youn nan egzanp klasik sèt dènye flewo yo, e li swiv pa chapit vennsenk ki reprezante delivrans final pèp Bondye a, kote nou jwenn pèp Bondye a ap eksprime youn nan deklarasyon ki pi byen koni yo pandan gran tan detrès la.

Lè sa a, y ap di nan jou sa a: Men Bondye nou an; nou te tann li, e li pral sove nou. Men Seyè a; nou te tann li, n ap fè kè nou kontan e n ap rejwi nan delivrans li. Ezayi 25:9.

San karannkat kat mil yo se vyèj saj yo ki t ap tann Seyè yo vini nan nòs la, byenke Li te pran reta, dapre parabol dis vyèj yo. Yo pa Laodiseyen; yo se Filadèlfyen. Jiska pwen sa a, atik sa a te ap tabli kontèks la.

An 1798, Napoléon te fè pap la prizonye, li bay blesi lanmò pwofetik la ki geri nan fen mond lan selon Revelasyon trèz. Nan moman sa a, Etazini te pran plas li kòm sizyèm wayòm pwofesi Bib la selon Danyèl de, sèt, uit ak onz, ansanm ak Revelasyon douz, trèz, sèz, disèt ak dizuit. Depi lè sa a, ni kòn Repibliken Etazini an ni kòn Pwotestan an (Adventis la) bliye kiyès papote a ye. 1798 se premye ane kote nasyon rès mond lan te rekonèt Etazini kòm yon nasyon souvren, epi se ane tou kote mesaj premye zanj lan te rive nan listwa.

“Deviz” yon Pwotestan nan epòk sa a te: “Bib la, e Bib la sèlman.” Pwotestan yo idantifye tèt yo kòm defansè Bib la sèlman; e lè Adventis la te pran manto yo lè dezyèm zanj lan te rive, yo te aksepte “deviz” sa a, epi apre sa yo te rele yo “pèp liv la.” Yo te resevwa, atravè ministè William Miller, yon seri règ ki t ap, si yo te itilize yo kòrèkteman, louvri Bib la devan lespri tout moun ki te vle tandè. Règ Entèpretasyon Pwofetik Miller yo se sa enspirasyon an di nou dwe etidye si nou dwe bay mesaj twazyèm zanj lan.

“Kris la te di: ‘Si yon moun vle vini dèyè mwen, se pou li renonse tèt li, pran kwa li, epi swiv mwen.’ Ankò li te di: ‘Mwen se limyè lemond; moun ki swiv mwen p ap mache nan fènwa.’ Limyè verite a ap avanse tankou yon lanp k ap boule, e moun ki renmen limyè a p ap mache nan fènwa. Yo pral etidye Ekriti yo, pou yo ka konnen avèk sètitud yo ap koute vwa vrè Bèje a, epi non pa vwa yon etranje.”

“Moun ki angaje nan pwoklamasyon mesaj twazyèm zanj lan ap fouye Ekriti yo dapre menm plan Papa Miller te adopte a. Nan ti liv ki pote tit Views of the Prophecies and Prophetic Chronology, Papa Miller bay règ sa yo, ki senp men entèlijan e enpòtan, pou etid ak entèpretasyon Bib la:

“1. Tout mo bizin ena so aplikasyon apropiye lor size ki prezante dan Labib; 2. Tou Lekritir neseler, ek kapav konpran li atraver enn laplikasyon serye ek letid; 3. Nanyè ki finn revele dan Lekritir pa kapav ni pa pou reste kasiet pou bann ki demann avèk lafwa, san ezitasyon; 4. Pou konpran doktrin, rasanble tou bann lekritir ansanm lor size ki ou anvi kone, apre les sak mo ena so lenflians apropiye; ek si ou kapav form ou teori san okenn kontradiksyon, ou pa kapav dan lerer; 5. Lekritir bizin so prop entèpret, parski li enn reg pou limem. Si mo depan lor enn ansenan pou explik mwa li, ek li ti pou devinn so sans, ouswa swete ki li koumsa akòz so krwar sektè, ouswa pou krwar li saz, alor so devinasyon, so dezir, so krwar, ouswa so lasazes se mo reg, ek non pa Labib.”

“Sa ki anlè a se yon pati nan règ sa yo; e nan etid nou fè sou Bib la, nou tout ap fè byen pou nou pran prekosyon pou nou suiv prensip yo tabli yo.

“Vrè lafwa a fonde sou Ekriti yo; men Satan sèvi ak anpil mwayen pou tòde Ekriti yo epi fè erè antre, kidonk gwo prekosyon nesèsè si yon moun vle konnen sa yo anseye toutbonvre. Youn

nan gwo ilizyon tan sa a se rete anpil sou santiman, epi reklame onètete pandan y ap neglije pawòl klè nan Pawòl Bondye a, paske pawòl sa a pa dakò ak santiman yo. Anpil moun pa gen okenn fondman pou lafwa yo eksepte emosyon. Relijyon yo chita nan eksitasyon; lè sa sispann, lafwa yo disparèt. Santiman ka pay, men Pawòl Bondye a se ble a. Epi ‘ki sa,’ pwofèt la di, ‘pay la ye pou ble a?’”

“Pa gen pèsonn k ap kondannen paske yo pa t obeye limyè ak konesans yo pa t janm genyen, e yo pa t kapab jwenn. Men, anpil moun refize obeye verite ki prezante devan yo pa anbasadè Kris yo, paske yo vle konfòme yo ak mezi monn nan; epi verite ki rive jouk nan konpreyansyon yo a, limyè ki klere nan nanm nan, va kondannen yo nan Jijman an. Nan dènye jou sa yo, nou gen limyè akimile ki te klere atravè tout syèk yo, e y ap rann nou responsab selon mezi sa a. Chemen sentete a pa menm nivo ak monn nan; se yon gran wout yo leve wo. Si nou mache nan chemen sa a, si nou kouri nan chemen kòmandman Seyè a, n ap jwenn ke ‘chemen moun jis yo tankou limyè k ap klere, ki klere pi plis toujou jouk rive nan gran jou pafè a.’” Review and Herald, 25 Novanm 1884.

Ou ka li avèk plis detay sou règ William Miller yo nan Atik ki rele William Miller anba kategori Kle Pwofetik la.

Nan “etid nou sou Bib la, nou tout ap fè byen pou nou pran an konsiderasyon prensip yo mete devan” nan règ “Pè Miller” yo sou entèpretasyon pwofetik. Kòn Pwotestantis la te resevwa dokiman sakre nou rele Bib la, epi yo te ba li tou responsablite pou defann ak ankouraje prensip ki ladan l yo; epi yo te bay kòn Pwotestan an tou yon ansanm règ pou li byen separe siyifikasyon ak entansyon dokiman sakre yo.

Kòn Repiblikenis la te resevwa yon dokiman sakre nou rele Konstitisyon an, epi yo te ba li tou responsablite pou defann ak fè pwomosyon prensip ki ladan l yo. Yo te bay kòn Repibliken an tou yon seri règ pou byen divize sans ak entansyon dokiman sakre a. Règ yo te bay pou byen divize Konstitisyon an se Deklarasyon Dwa yo, e li konsakre objektif ki pi enpòtan Konstitisyon an nan premye règ Deklarasyon Dwa yo. Premye Amanman ki nan Deklarasyon Dwa yo se libète relijyon, ekspresyon, lapawòl, ak laprès.

«Le Congrès ne fera aucune loi touchant l'établissement d'une religion, ou en interdisant le libre exercice ; ni restreignant la liberté de parole, ou de la presse ; ni le droit du peuple de s'assembler paisiblement et d'adresser au Gouvernement des pétitions pour le redressement de ses griefs.» Constitution des États-Unis, amend. I

Lwa dimanch lan se yon atak ouvè kont premye dispozisyon Konstitisyon an, ki garanti libète relijyon, yon garanti yo elimine lè yo enpoze lwa dimanch lan; konsa sa make fen Konstitisyon an, fen Etazini kòm sizyèm wayòm pwofesi bibliki la, epi kòmansman pèsèkisyon kont sila yo ki, nan moman sa a, ap pwoklame mesaj twazyèm zanj lan ak yon gwo rèl. Sila yo k ap pwoklame gwo rèl twazyèm zanj lan epi k ap pwoteste kont destriksyon Premye Amanman an ak Konstitisyon an, se moun sa yo menm yo pèsèkite pa men moun ki te sipoze soutni epi aplike règ sakre yo, ki defann dokiman sakre yo te òdone pou yo defann lan. Sa se yon ilustrasyon sou fason pou konprann epi aplike listwa paralèl de kòn bèt tè a ki sanble ak yon ti mouton an. Papa fondatè Konstitisyon an

koresponn ak Papa Miller. Tèm Papa a, jan yo itilize l pou Miller, sèvi pou deziyen yon dirijan, non pa yon prèt papis. Labib entèdi rele moun papa lè yo fè pwofesyon yo se gid espiyèl. Yo rele Millerit yo dapre papa yo, jan sa rive souvan. Pa wè distenksyon sa a, se pa wè yon pati nan siyifikasyon mesaj Eli a, lè li vire kè papa yo bay pitit yo, epi kè pitit yo bay papa yo.

Etazini nan Ezayi venntwa se sizyèm wayòm pwofesi biblik la, epi li rete konsa jiskaske li ranvèse Konstitisyon li nan lwa dimanch ki ap pwoche avèk vitès. Sizyèm wayòm nan gouvène pandan swasanndis ane pwofetik, ki se jou yon sèl wa. Wayòm nan (yon wa se yon wayòm) ki te gouvène pandan swasanndis ane se te Babilòn. Pandan swasanndis ane yo, kòn leta a te gouvènman Babilòn nan, epi kòn legliz la te Kaldeyen yo. Danyèl, Chadrak, Mechak ak Abèdnego reprezante san karannkat mil yo. Toude kòn yo ansanm ak pèp Bondye a reprezante nan temwayaj Danyèl la. Swasanndis ane kaptivite nan Babilòn nan te jou yon sèl wa Ezayi itilize pou idantifye istwa pwofetik Etazini ak istwa Advantis la kòm 1798 jiska lwa dimanch la.

Idantifye lefètke liy istwa pwofetik la pou toude kòn Etazini yo pèmèt nou konsidere fen an ak kòmansman an, avèk de temwen kòn yo pou idantifye karakteristik lòt kòn nan. Apre tou, tout kòn yo te menm jan. Nan Danyèl te gen kòn, kèk te kraze, avèk kòn ki te pouse soti nan kòn ki te kraze a. Kèk kòn nan Danyèl pa t menm gwosè youn ak lòt, paske yo te leve pi ta pase lòt la. Men sa pa konsa pou de kòn Etazini yo. De kòn sa yo mache an paralèl youn ak lòt atravè menm istwa a epi yo pwodui menm repè yo, byenke yo diferan youn ak lòt an tèm de objektif yo. Gen rezèv nan istwa a tou ki enpòtan pou konprann.

Nan kòmansman Adventis la, te gen yon chanjman soti nan istwa pwofetik legliz Filadèlfi a pou rive nan legliz Lawodise a. Konsa, nan fen an, dwe genyen tou yon chanjman soti nan istwa pwofetik Lawodise a. Revelasyon Jezikri a gen ladan limyè konpreyansyon sa a, e li fè pati sa k ap deseले nan tan sa a.

Epi “apre fen swasanndizan yo” pap la va “chante” epi “pwostitiye” ki te “bliye” a va sonje ankò. Yo “sonje” li nan lwa dimanch lan, kote kestyon an se ant adorasyon solèy la, oswa adorasyon jou lalwa Bondye te fè limanite konnen pou “sonje.”

Nan atik sa a, nou idantifye ke istwa dominasyon swasanndizan Babilòn lan se yon tip istwa Etazini depi 1798 rive jouk lwa dimanch lan. Nan yon atik anvan, epi souvan nan Tablo Abakik yo, nou idantifye ke kaptivite ann Ejip ak delivrans soti ann Ejip la tou se yon tip istwa Etazini ak pèp Bondye a. Kat istwa sa yo—Babilòn, Ejip, Advantis la, ak Etazini—pa sèl liy yo ka mete sou liy sa yo; men lè nou aplike règ premye mansyon an sou kat liy sa yo, sa se yon bagay ki vrèman etonan. M ap fèmen atik sa a avèk yon sèl ilustrasyon senp e pasyèl sou sa m vle di a, ak sa m gen entansyon kontinye prezante lè n ap trete pi plis istwa Ezayi venntwa a nan yon lòt lè.

Istwa Babilòn nan kòmanse avèk yon wa ki te konvèti, epi li fini avèk yon wa mekan. Pa enpòtan si se te Biden oswa Trump, paske liv Danyèl la anseye se Bondye ki leve chèf yo e ki desann yo. Sa yon moun ka sèten konsènan swa yon dirijan Demokrat oswa Repibliken nan moman lwa dimanch lan, se ke li se yon dirijan mekan. Nebikadneza te Babilòn; li te tiran Babilòn nan, dispoze jete twa bon gason nan dife a. Men, alafen li te konvèti bay Bondye Danyèl la. Sa pa t konsa pou dènye chèf la, Belchaza. Li te yon wa mekan. Lèzetazini, nan pwofesi, kòmanse tankou yon ti mouton,

yon senbòl Kris la ak sakrifis Li pou limanite. Nan fen an, Lèzetazini pral pale tankou yon dragon. Chanjman soti nan Kris pou rive nan Satan nan liy istwa sa a reprezante pa diferans ki genyen ant Nebikadneza ak Belchaza.

“Bèlchaza te resevwa anpil okazyon pou l konnen epi fè volonte Bondye. Li te wè granpapa li, Nèbikadneza, yo te mete l deyò nan sosyete lèzòm. Li te wè Entèlijans sa a, kote wa ògeye a te fè grandizè a, Moun ki te bay li a te retire l nan men li. Li te wè wa a chasse soti nan wayòm li, epi yo te fè l vin konpayon bèt nan chan yo. Men, lanmou Bèlchaza pou amizman ak pou fè lwanj tèt pa l te efase leson li pa t dwe janm bliye yo; epi li te komèt peche ki sanble ak sa yo ki te fè gwo jijman yo tonbe sou Nèbikadneza. Li te gaspiye okazyon yo te ba li avèk gras, li te neglije sèvi ak okazyon ki te a dimanch li pou l te vin konnen verite a. ‘Kisa mwen dwe fè pou m sove?’ se te yon kestyon gran wa a, ki te gran men sòt, te pase sou li avèk endiferans.” Bible Echo, 25 avril 1898.

Remake byen ke mekan Bèlchaza se te wa sòt la. Li te sibi menm jijman ak papa l, Nebikadneza, paske toude jijman yo te reprezante kòm “sèt tan” nan Levitik vennsis. Nebikadneza te nan jaden yo, li t ap viv tankou yon bèt pandan de mil senksan venn jou, sa ki se sèt ane bibli; epi jijman pitit gason l lan, Bèlchaza, ki te ekri sou miray la, reprezante de mil senksan venn tou. Diferans lan se ke jijman kont Nebikadneza te konvèti l epi te fè l tounen yon wa saj, tandiske jijman Bèlchaza a te tonbe sou wa sòt la.

“Pou dènye chèf Babilòn nan, menm jan an tipolojik pou premye a, te vini santans Gadyen diven an: ‘O wa, ... se ak ou yo pale; wayòm nan wete nan men ou.’ Danyèl 4:31.” Prophets and Kings, 533.

Ekriti ki sou miray la pou dènye prezidan an se Premye Amannman an, ki idantifye “miray” separasyon ant legliz ak leta a, yon bagay dènye wa sòt la pa konprann. “Sèt fwa” yo nan Levitik vennsis la reprezante yon “gaye pèp la” wa nò a reyalize lè lwa dimanch lan vini. Gaye sa a se destriksyon nasyonal ki swiv lwa dimanch lan. Sizyèm nasyon an te bliye leson zansèt fondatè li yo, ki te ekri Konstitisyon an pou pwoteje non sèlman kont yon legliz kòripsyon, men tou kont wa tiranik Ewòp yo, ak ki fanm kòripsyon an te kouche. Zansèt fondatè yo reprezante sila yo ki te rejte papote a ak wa Ewòp yo, paske yo te konnen, dapre pwòp eksperyans pa yo apre yo te sòti nan yon gaye douz san swasant ane fènwa papal, ke pwoteksyon kont kalite tirani sa a dwe poto mitan nouvo Konstitisyon yo a. Yo te papa saj, yo te tankou ti mouton; men se pa konsa ak dènye papa a, paske li pral pale tankou yon dragon. Papa yo te sòti nan yon gaye, epi pitit gason an retounen nan yon gaye. Tiran an, nan toude ka yo, se premye papote a ak dènye papote a.

Senbòl jijman sou Nebikadneza, premye wa a, ak dènye wa a, Belchaza, se te dispèsyon “sèt tan” Levitik vennsis la. Nebikadneza te viv li, epi Belchaza te wè l ekri sou miray la kòm epitaf li menm nan lannuit li te mouri a. Senbòl kòn Repibliken an nan kòmansman li se te chape li anba esklavaj wa nò a, epi senbòl kòn Repibliken an nan fen li se kaptivite wa nò a pote sou li. Lwa dimanch lan se “menm lannuit” li mouri a antanke sizyèm wayòm pwofesi Bib la. Nan kat ilustrasyon yo, Belchaza, Nebikadneza, ak kòmansman ak fen kòn Repibliken an, vennsenk-venn Levitik vennsis la se senbòl ki reprezante nan kòmansman an ak nan fen an. Sa reprezante siyati Alfa ak Omega.

Premye “pwofesi tan” William Miller te dekouvri a se vennsenk sanven Levitik ventsis la. Se te premye wòch nan fondasyon Jezi te poze atravè travay Miller. Se te tou premye verite fondamantal Advantis la te mete sou kote an 1863. Lè tout wòch verite Miller yo te mete nan fondasyon an, verite sa yo te reprezante sou de tabak Habakouk yo, ki se tablo pyonye 1843 ak 1850 yo. De tabak sa yo reprezante relasyon alyans ki genyen ant Bondye ak pèp Li ki gen yon denominasyon, menm jan de tabak Dis Kòmandman yo te reprezante alyans lan ak Izrayèl lontan.

Nan fen Advantis Laodiseyen an, lè l ap vomi soti nan bouch Senyè a nan lwa dimanch lan, ekriti ki sou miray la se de tablo sakre pyonye sa yo. Tablo yo, yo pa kapab li yo, paske yo te refize resevwa benefis nan mesaj avètisman an nan kòmansman istwa yo....

Kriz finansye 1837 la Ozetazini te yon evènman konplèks ki te deklanche pa yon konbinezon faktè ekonomik, politik, ak aktivite espekilatif.

Bul espekilatif: Nan ane ki te mennen rive an 1837, te gen yon gwo peryòd espekilasyon nan tè ak nan envestisman, sa ki te pouse an pati pa ekspansyon peyi a vè lwès. Espekilasyon sou tè, sitou sou fwontye lwès la, te lakòz pri tè yo monte depase valè reyèl yo epi li te mennen nan twòp prete.

Kredi fasil ak prè espekilatif: Bank yo ak enstitisyon finansye yo t ap bay gwo kantite kredi ak prè, souvan san ase garanti. Aksè fasil sa a a kredi te kontribye nan foli espekilatif la epi li te ogmante risk enstabilite finansyè.

Twòp ekspansyon bank yo: Bank yo t ap elaji operasyon yo avèk anpil vitès, souvan yo t ap emèt plis lajan papyè (bil bank) pase kantite espès (lò ak ajan) yo te genyen pou garanti li. Pratik sa a, yo rele li “wildcat banking,” te lakòz yon twòp abondans lajan k ap sikile ki pa t reglemante e ki pa t fyab.

Politik ekonomik Jackson yo: Politik Prezidan Andrew Jackson yo te jwe yon wòl nan agrave kriz la. Li te pibliye Specie Circular la an 1836, ki te egzije pou yo achte tè piblik yo avèk lajan di (lò ak ajan) olye de lajan papyè. Sa te lakòz yon kous pou konvèti biyè labank yo an lajan espès, sa ki te pwovoke tansyon finansye ak fayit labank.

Faktè entènasyonal yo: Kriz Ozetazini an te enfliyanse tou pa kondisyon ekonomik entènasyonal yo. Yon bès nan ekonomi Britanik la, ki se yon gwo patnè komèsyal Ozetazini, te mennen nan yon diminisyon nan demann pou machandiz ak ekspòtasyon ameriken yo. Sa, an retou, te afekte biznis ameriken yo epi te kontribye nan detrès ekonomik la.

Panik ak Kous sou Bank yo: Nan mwa me 1837, yon seri chòk finansye, ki te gen ladan fayit bank yo ak restriksyon sou kredi, te lakòz yon panik pami envestisè yo ak depozan yo. Panik sa a te deklanche yon vag kous sou bank yo ak yon kontraksyon grav nan kredi.

Kontraksyon kantite lajan an nan sikilasyon: Pandan bank yo t ap fè fayit e kredi t ap vin pi sere, kantite total lajan ki te nan ekonomi an te diminye anpil. Kontraksyon sa a nan kantite lajan an te agrave difikilte ekonomik yo e li te fè resesyon an vin pi pwofon. Konbinezon faktè sa yo te mennen nan yon gwo bès ekonomik, ki te make pa fayit bank yo, chomaj, rediksyon nan depans konsomatè yo, ak yon depresyon ekonomik jeneral.

“Nou pa gen anyen pou nou pè konsènan lavni, eksepte si nou ta bliye chemen Senyè a mennen nou, ak ansèyman Li nan istwa pase nou an.” *Life Sketches*, 196.